Dokumentbeteckning:	Rutin hantering av dödsbon, SoL och LSS.
Antaget av/Ansvarig	Förvaltningsledningen
Handläggare	Marianne Brattberg
Komplement till rutin/er	ASF, handläggning av dödsbon
Diarienummer	2021/00407
Datum	2022-07-11

Innehåll

Bakgrund 1
Förtydligande av ord och begrepp.....2
Instruktion 3
Kontaktuppgifter 3
Vid dödsfall.....3
När anhöriga finns men inte avvecklar dödsboet.....3
Fullmakt.....4
När anhöriga inte finns eller det är oklart om det finns anhöriga.....4
När lägenheten inte sägs upp, ska hyresvärden ta tillbaka lägenheten 5
Magasinera egendomen!.....5
Vem betalar magasinering?.....6
Den avlidnes post 6
När kan en ny person flytta in i lägenheten?.....6

Dödsbon som ingen tar hand om, i särskilda boendeformer enligt SoL och LSS.

Bakgrund

Det förekommer att personer avlider i kommunens särskilda boenden där ingen tar hand om boet efteråt. Det kan handla om att det finns släktingar, som är gamla, sjuka, bor långt, eller av andra skäl inte kan eller vill ta hand om

den avlidnes hem. Det kan också vara så att det inte finns några släktingar. Godmanskap och förvaltarskap upphör i och med att huvudmannen avlider, vilket innebär att de varken får eller ska ta hand om den avlidnes hem.

I vård- och omsorgsboenden samt bostad med särskild service har verksamheten ett ansvar att arbeta för att lägenheten töms så snart som möjligt, eftersom det finns många personer med behov av en sådan bostad. När den enskilde avlider är det dödsbodelägarna som gemensamt förvaltar och avvecklar dödsboet och tar hand om begravningen. De företräder gemensamt dödsboet mot tredje man och har rätt att fatta beslut för dödsboets räkning.

Den här instruktionen ska tydliggöra processen kring dödsbon som ingen tar hand om i särskilt boende enligt SoL eller LSS.

Förtydligande av ord och begrepp

Anhörig	En person inom familjen eller bland de närmaste släktingarna
Besittning	Besittning är en juridisk term för kontroll och behörighet
Boutredning	Den utredning som föranleder arvskifte samt upprättande av bouppteckning
Bouppteckning	En skriftlig sammanställning av tillgångar och skulder i dödsboet
Dödsbo	En död persons tillgångar och skulder. Ett dödsbo räknas som en juridisk person som existerar fram till dess ett arvsskifte genomförts. Innan dess förvaltas dödsboet av dödsbodelägarna.
Dödsbodelägare	Arvinge, universell testamentstagare eller efterlevande make/maka till den avlidne.
Universell testamentstagare	Den som via testamente får del av eller alla delar av den avlidnes tillgångar
Dödsboanmälan	När tillgångarna efter den avlidne inte räcker till mer än begravningskostnaden och andra utgifter i samband med dödsfallet kan bouppteckningen ibland ersättas av en dödsboanmälan som görs av dödsbohandläggare

Tredje man	Person (juridisk eller fysisk) som berörs av avtal eller tvist utan att vara part
Jordabalken	Jordabalken reglerar fastighetsrätt, hyresrätt m.m. 12 kap i Jordabalken brukar kallas hyreslagen

Instruktion

Kontaktuppgifter

På det särskilda boendet ansvarar enhetschef för att kontaktuppgifter till anhöriga inhämtats i samband med att personen flyttat till boendet. Dessa ska hållas aktuella under tiden personen bor i boendet. Även om den enskilde har god man eller förvaltare och kontakterna sker via den formella företrädaren ska dessa uppgifter finnas. Detta för att anhöriga ska kunna underrättas om dödsfallet, överta förvaltningen och avveckla dödsboet samt ta hand om begravningen.

Vid dödsfall

Det är formellt ansvarig läkare som ska meddela om dödsfallet, *se rutin för dödsfall.* Det är inte god mans eller förvaltares uppdrag, eftersom det upphört. Enhetschefen ska informera anhöriga. Dödsbodelägare ska ansvara för att se till att bostad blir tömd och uppsagd. Vanligaste fall är det närmast anhöriga. Vid oklarheter tex avlägset släktband eller oeniga anhöriga ska dödsbodelägarbevis uppvisas med id handling för att inte obehöriga får tillgång till bostaden. Journalförs i verksamhetssystemet.

När anhöriga finns men inte avvecklar dödsboet

I första hand ska enhetschefen försöka motivera anhöriga att säga upp bostaden och tömma lägenheten. Om de anhöriga uttrycker att de inte tänker göra något åt boet, dokumentera detta i den avlidnes sociala journal samt informera boendekoordinatorn. Be de anhöriga kontakta dödsbohandläggaren på arbetsmarknads- och socialförvaltningen, alternativt kan enhetschefen kontakta dem. När anhöriga säger upp lägenheten men inte avvecklar egendomen När anhöriga finns men inte tänker tömma lägenheten

ska enhetschefen eller boendekoordinatorn försöka få fullmakter från alla dödsbodelägare att överlåta den avlidnes tillhörigheter till hyresvärden så att hyresvärden kan kasta eller avyttra egendomen. Se bilaga, *Fullmakt att avyttra dödsbo*.

Alla dödsbodelägare måste skriva under en sådan fullmakt för att enhetschefen ska kunna kasta och eller avyttra egendomen. När alla dödsbodelägare skrivit på en fullmakt, kan en secondhand-butik, loppis eller kyrka kontaktas för att ta hand om möblerna. Personliga tillhörigheter kastas. Om det finns smycken eller liknande av värde bör dödsbodelägarna eller handläggarna som hanterar dödsboanmälan på socialtjänsten kontaktas eftersom tillgångarna ska redovisas i bouppteckningen eller dödsboanmälan. Om inte alla dödsbodelägare eller ingen av dödsbodelägarna skriver under fullmakterna, kan verksamheten inte göra något åt egendomen förrän lägenheten anses vara övergiven. Läs vidare under stycket, *När lägenheten inte sägs upp, ska hyresvärden ta tillbaka lägenheten.*

Fullmakt

Ska innehålla namn och personnummer på den avlidne (kontraktsinnehavaren). Adress och lägenhetsnummer på aktuell bostad. I fullmakten ska det anges att dödsboets hyresavtal sägs upp. Inventarierna i lägenheten och i tillhörande lägenhetsförråd överlämnas med full äganderätt till hyresvärden. Att dödsbodelägaren inte avser att ställa några ekonomiska eller andra anspråk på lägenheten, lägenhetsförråd och dess inventarier. Fullmakten ska vara åter senast inom 3 veckor. Skicka med svarskuvert med porto. *Se bilaga, Fullmakt, avsteg från äganderätt i dödsbo.*

När anhöriga inte finns eller det är oklart om det finns anhöriga

När det är oklart om det finns dödsbodelägare, eller att verksamheten vet att det inte finns dödsbodelägare kontaktas arbetsmarknads- och socialförvaltningens dödsbohandläggare. Tala om att den enskilde bor i ett särskilt boende och att lägenheten behöver sägas upp och tömmas snarast. De kommer först att göra en släktutredning. Om det finns släktingar, ringer de tillbaka till det särskilda boendet och meddelar vem/vilka som är

dödsbodelägare. Finns inga dödsbodelägare ska dödsboet förvaltas av kommunens dödsbohandläggare.

När lägenheten inte sägs upp, ska hyresvärden ta tillbaka lägenheten

Formellt sett ska lägenheten sägas upp i och med att den enskilde har avlidit. I vanliga fall är det inget problem, eftersom boendet vet om vad som har hänt med personen och dödsbodelägarna avvecklar boet. När ingen avvecklar boet, lägenheten inte sägs upp och hyran inte kommer in kan lägenheten betecknas som övergiven. Kommunen är inte behöriga att säga upp hyresavtalet inom ramen för den provisoriska dödsboförvaltningen. Eftersom ingen av dödsbodelägarna vill befatta sig med boet, finns ingen som är behörig att säga upp hyresavtalet. Här ligger det närmast till hands att beteckna lägenheten som övergiven enligt bestämmelsen i 12:27 Jordabalken. Hyresvärden ska då ta tillbaka lägenheten i sin besittning. Hyresvärden i det här fallet är omsorgsförvaltningen. För att en lägenhet ska anses som övergiven är den ovillkorlig förutsättning att hyran inte betalats. Kontakta gärna stadsjuristen för att stämma av er bedömning.

Magasinera egendomen!

När det gäller egendomen i lägenheten krävs att den magasineras under en period. Har dödsbodelägarna anmanats att tömma lägenheten och de delgivits detta ska egendomen magasineras i 3 månader. Har dödsbodelägarna inte delgivits att tömma lägenheten ska egendomen magasineras i 6 månader efter det att lägenheten övergavs. Först måste hyresvärden konstatera att lägenheten är övergiven, det innebär att man troligen måste lägga på minst en månad för att kunna konstatera att hyran inte betalats. Därefter tillfaller egendomen hyresvärden. Kontakta kommunjuristen för att stämma av. Innan magasinering ska det särskilda boendet upprätta en förteckning av de inventarier som finns, detta ska alltid göras av minst två personer. Töm även lägenhetsförråd och ta gärna foton på inventarierna. Om det finns utrymme och möjlighet, kan det vara bra att förvara mer personlig egendom såsom exempelvis fotoalbum och smycken ytterligare 6 månader. Det görs i så fall med omtanke om släktingarna som efter en tid kan inse att de ändå skulle vilja ha det efter den avlidne. Om

ingen efterfrågat egendomen under magasineringsperioden, tillfaller egendomen hyresvärden, som lämnar egendomen vidare till secondhand butik, loppis eller kyrka. Magasinering görs hos upphandlad leverantör.

Vem betalar magasinering?

Blir det en kostnad för magasineringen och andra omkostnader skickas en faktura motsvarande kostnaden till den avlidnes dödsbo. När det finns släktingar, vet de vem som förvaltar dödsboet. När det inte finns släktingar, är det dödsbohandläggaren på arbetsmarknads- och socialförvaltningen som har den informationen.

Den avlidnes post

När det finns dödsbodelägare ber enhetschefen dessa att kontakta skattemyndigheten avseende adressändring. Inkommer post kan denna skickas till dödsbodelägaren om denne har styrkt sitt delägarskap via skriftlig dokumentation. När det är oklart om det finns dödsbodelägare eller om det inte finns skickas posten åter avsändaren, som längst i 6 månader.

När kan en ny person flytta in i lägenheten?

När den avlidnes egendom är magasinerad eller avyttrad och lägenheten är tom, ska enhetschefen kontakta boendekoordinator för att en ny person ska kunna flytta in i lägenheten.